

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sijaishuollossa olevien lasten oikeuksien turvaamisesta koronaepidemian aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mirka Soinikosken /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 304/2020 vp:

Miten sijaishuollossa olevien lasten oikeudet opetukseen, terapiaan ja terveellisiin elämäntapoihin turvataan korona-aikana ja

miten tuetaan sijaishuollon työntekijöiden ja perhehoitajien mahdollisuuksia rajata lasten ja nuorten haitallista käytöstä, ja onko tähän valmisteilla valtakunnallista ohjeistusta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lapsen edun periaatteen ja YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen velvoitteiden toteutuminen on turvattava myös poikkeusoloissa. Sosiaali- ja terveysministeriö on 20.3.2020 antanut ohjeistuksen siitä, että sosiaali- ja terveystyöpalvelujen järjestämisvelvollisuus säilyy kunnissa poikkeusoloissa. Näin ollen myös sijaishuollossa olevien lasten palvelut tulee turvata.

Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö antoi 1.4.2020 ohjeistuksen siitä, miten sijaishuollossa voidaan rajata lapsen ja nuoren haitallista käytöstä poikkeusoloissa. Kuntatoimijoita on opastettu tämän ohjeen soveltamisesta myös verkkolähettyksessä. Lapsen yhteydenpito- ja liikkumisvapausoikeuksien rajoittamistilanteissa noudatetaan lastensuojelulakia ja tartuntatautilakia. Lapsen ja nuoren liikkumista ja yhteydenpitoa voidaan rajoittaa tarvittaessa vastentahtoisesti lastensuojelulain mukaisella liikkumisvapauden rajoituspäätöksellä (laitoshoito) ja yhteydenpitorajoituspäätöksellä (perhehoito ja laitoshoidon) silloin, kun lakisääteiset edellytykset täyttyvät.

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä ratkaisee yhteistyössä lapsen, hänen huoltajiensa ja sijaishuoltoyksikön sekä tartuntatauti- ja terveysviranomaisen kanssa, miten tilanteissa toimitaan. Rajoittamisen tulee olla lapsen edun mukaista ja huollon kannalta välttämätöntä. Esimerkiksi jos lapsi toistuvasti altistaa itseään koronavirustartunnalle joukkopaamisissa tai karkaamalla sijaishuoltopaikasta, on hänen liikkumistaan mahdollista rajoittaa. Rajoituspäätöksen tulee aina olla yksilökohtainen ja perusteltu.

Helsingissä 8.5.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru